

บทที่ 3

ผลการวิจัย

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยสมบัติต่าง ๆ ของเซตผลคูณภายในเป็นลบ การสร้างเซตผลคูณภายในเป็นลบและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ใช้ในการพิจารณาคำตอบที่เป็นบวกของระบบสมการเชิงเส้น

สมบัติของเซตผลคูณภายในเป็นลบ

บทตั้ง 3.1.1 เป็นบทตั้งที่สำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการพิสูจน์บทตั้งอื่น ๆ และนำไปสู่การพิสูจน์สมบัติของเซตผลคูณภายในเป็นลบและคำตอบที่เป็นบวกของระบบสมการเชิงเส้น

บทตั้ง 3.1.1 ให้ m เป็นจำนวนเต็มบวก และ $x_1, x_2, \dots, x_m$ เป็นเวกเตอร์ที่ไม่ใช่เวกเตอร์ศูนย์ในปริภูมิเวกเตอร์ ให้ $x_{m+1} = k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m \neq 0$ เมื่อ $k_i \geq 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$ $k_j \neq 0$ บาง j แล้วจะมี x_j บาง j ซึ่ง $\langle x_j, x_{m+1} \rangle > 0$

พิสูจน์ สมมุติให้ $\langle x_j, x_{m+1} \rangle \leq 0$ ทุก $j = 1, 2, \dots, m$ พิจารณา

$$\begin{aligned}\langle x_{m+1}, x_{m+1} \rangle &= \langle k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m, x_{m+1} \rangle \\ &= k_1 \langle x_1, x_{m+1} \rangle + k_2 \langle x_2, x_{m+1} \rangle + \dots + k_m \langle x_m, x_{m+1} \rangle \\ &\leq 0\end{aligned}$$

ซึ่งขัดแย้ง เนื่องจาก $\langle x_{m+1}, x_{m+1} \rangle > 0$

ดังนั้นจะต้องมี x_j บาง j ซึ่ง $\langle x_j, x_{m+1} \rangle > 0$

#

บทตั้ง 3.1.2 (a) เป็นบทตั้งที่ช่วยในการสร้างเซตผลคูณภายในเป็นลบวิธีที่ 1

บทตั้ง 3.1.2 (a) ให้ m เป็นจำนวนเต็มบวก และ $W = \{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยของปริภูมิเวกเตอร์ ถ้า W เป็นอิสระเชิงเส้น แล้วมีจำนวนจริงลบ k_j สำหรับ $j = 1, 2, \dots, m$

ซึ่งทำให้ $\langle x_i, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$

พิสูจน์ พิจารณาสมการเชิงเส้น

$$\begin{aligned}\langle x_1, x_1 \rangle k_1 + \langle x_1, x_2 \rangle k_2 + \dots + \langle x_1, x_m \rangle k_m &< 0 \\ \langle x_2, x_1 \rangle k_1 + \langle x_2, x_2 \rangle k_2 + \dots + \langle x_2, x_m \rangle k_m &< 0 \\ \vdots & \\ \langle x_m, x_1 \rangle k_1 + \langle x_m, x_2 \rangle k_2 + \dots + \langle x_m, x_m \rangle k_m &< 0\end{aligned}$$

จะแสดงว่าระบบอสมการเชิงเส้นมีคำตอบเป็นลบ

ให้ $B = [\langle x_i, x_j \rangle]_{i,j=1}^m$ เป็นเมทริกซ์สัมประสิทธิ์ของระบบ

และ $k = [k_i]_{i=1}^m$ เห็นได้ว่า $B^T = B$

จาก $\{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นอิสระเชิงเส้น จะได้ว่า B เป็นเมทริกซ์ไม่เอกฐาน

ดังนั้นระบบอสมการ $Bk < 0$ มีคำตอบ

ให้ $A^T = [B^T \mid I_m]$ เมื่อ I_m เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์อันดับ m

และ $y^T = [u^T \mid v^T]$ เมื่อ u และ v เป็น m สดมภ์เวกเตอร์

$$A^T y = B^T u + v \dots \dots \dots (1)$$

พิจารณาสมการ $B^T u + v = 0, u \geq 0, v \geq 0$ สมมติว่าระบบอสมการนี้มีคำตอบ $u \geq 0$ และ $v \geq 0$

แล้ว $u^T B u + u^T v = 0$ เป็นไปไม่ได้เนื่องจาก $u^T B u > 0$ และ $u^T v \geq 0$

ดังนั้นระบบสมการ (1) ไม่มีคำตอบ

จากทฤษฎีบทกอร์แดน จะได้ว่า $\begin{bmatrix} B \\ I_m \end{bmatrix} x < 0$ มีคำตอบ

ดังนั้นมี $k < 0$ ซึ่ง $Bk < 0$

#

บทตั้ง 3.1.2 (b) ให้ m เป็นจำนวนเต็มบวก และ $W = \{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยของปริภูมิเวกเตอร์ ถ้า $\langle x_i, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$ แล้วจะมี k_j บางตัวซึ่ง $k_j < 0$

พิสูจน์ ให้ $x_{m+1} = k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m$

จาก $\langle x_i, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m \rangle < 0$

จะได้ว่า

$$\langle x_1, x_1 \rangle k_1 + \langle x_1, x_2 \rangle k_2 + \dots + \langle x_1, x_m \rangle k_m = \langle x_1, x_{m+1} \rangle < 0$$

$$\langle x_2, x_1 \rangle k_1 + \langle x_2, x_2 \rangle k_2 + \dots + \langle x_2, x_m \rangle k_m = \langle x_2, x_{m+1} \rangle < 0$$

$$\vdots \quad \quad \quad \vdots \quad \quad \quad \vdots$$

$$\langle x_m, x_1 \rangle k_1 + \langle x_m, x_2 \rangle k_2 + \dots + \langle x_m, x_m \rangle k_m = \langle x_m, x_{m+1} \rangle < 0$$

ให้ $B = [\langle x_i, x_j \rangle]_{i,j=1}^m$ เป็นเมทริกซ์สัมประสิทธิ์ของระบบ

และ $k = [k_i]_{i=1}^m, C = [\langle x_i, x_{m+1} \rangle]_{i=1}^m$

เขียนระบบสมการให้อยู่ในรูปเมทริกซ์คือ $Bk = C$ ดังนั้น $k^T Bk = k^T C$

สมมติให้ $k_i \geq 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$

จะเห็นได้ว่า $k^T Bk > 0$ และ $k^T C < 0$ ซึ่งขัดแย้ง

ดังนั้น มี k_j บางตัวซึ่ง $k_j < 0$

#

บทตั้ง 3.1.3 เป็นบทตั้งที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยในการพิสูจน์คำตอบที่เป็นบวกของระบบสมการเชิงเส้น

บทตั้ง 3.1.3 ให้ $\{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยของปริภูมิเวกเตอร์ และเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ให้ $k_i, i = 1, 2, \dots, m$ เป็นจำนวนจริง และ $x_{m+1} = k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m$

ถ้า $\langle x_i, x_{m+1} \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$ แล้ว $k_j < 0$ ทุก $j = 1, 2, \dots, m$

พิสูจน์ สมมติว่า $k_j \geq 0$ สำหรับ $j = 1, 2, \dots, p$ และ $k_j < 0$ สำหรับ $j = p+1, p+2, \dots, m$ พิจารณา

$$\langle x_1, x_{m+1} \rangle = k_1 \langle x_1, x_1 \rangle + k_2 \langle x_1, x_2 \rangle + \dots + k_p \langle x_1, x_p \rangle + k_{p+1} \langle x_1, x_{p+1} \rangle + \dots + k_m \langle x_1, x_m \rangle$$

$$< 0$$

$$k_1 \langle x_1, x_1 \rangle + k_2 \langle x_1, x_2 \rangle + \dots + k_p \langle x_1, x_p \rangle < 0 - k_{p+1} \langle x_1, x_{p+1} \rangle - \dots - k_m \langle x_1, x_m \rangle$$

เนื่องจาก $\langle x_i, x_j \rangle < 0$ สำหรับทุก $i \neq j$ และ $k_j < 0$ สำหรับ $j = p+1, p+2, \dots, m$

ดังนั้น $k_{p+1} \langle x_1, x_{p+1} \rangle + \dots + k_m \langle x_1, x_m \rangle > 0$

จึงได้ว่า $k_1 \langle x_1, x_1 \rangle + k_2 \langle x_1, x_2 \rangle + \dots + k_p \langle x_1, x_p \rangle < 0$

จาก $k_j \geq 0$ สำหรับ $j = 1, 2, \dots, p$ โดยบทตั้ง 3.1.1 จะได้ว่า $\langle x_1, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_p x_p \rangle > 0$

บาง $j = 1, 2, \dots, p$ ซึ่งขัดแย้ง ดังนั้น $k_j < 0$ ทุก $j = 1, 2, \dots, m$

#

บทแทรก 3.1.1 ให้ $\{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยในปริภูมิเวกเตอร์ และเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ให้ $k_j, j = 1, 2, \dots, m$ เป็นจำนวนจริง ถ้า $\langle x_i, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m \rangle > 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$ แล้ว $k_j > 0$ ทุก $j = 1, 2, \dots, m$

บทตั้ง 3.1.4 ให้ $\{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยของปริภูมิเวกเตอร์ และเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ให้ $k_j, j = 1, 2, \dots, m$ เป็นจำนวนจริง ถ้า $\langle x_i, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_m x_m \rangle \leq 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$ แล้ว $k_j \leq 0$ ทุก $j = 1, 2, \dots, m$

พิสูจน์ สมมติว่า $k_j > 0$ สำหรับ $j = 1, 2, \dots, p$ และ $k_j \leq 0$ สำหรับ $j = p+1, p+2, \dots, m$ พิจารณา

$$\langle x_i, x_{m+1} \rangle = k_1 \langle x_i, x_1 \rangle + k_2 \langle x_i, x_2 \rangle + \dots + k_p \langle x_i, x_p \rangle + k_{p+1} \langle x_i, x_{p+1} \rangle + \dots + k_m \langle x_i, x_m \rangle$$

$$\leq 0$$

$$k_1 \langle x_i, x_1 \rangle + k_2 \langle x_i, x_2 \rangle + \dots + k_p \langle x_i, x_p \rangle \leq 0 - k_{p+1} \langle x_i, x_{p+1} \rangle + \dots + k_m \langle x_i, x_m \rangle$$

เนื่องจาก $\langle x_i, x_j \rangle < 0$ สำหรับ ทุก $i \neq j$ และ $k_j \leq 0$ สำหรับ $j = p+1, p+2, \dots, m$

ดังนั้น $k_{p+1} \langle x_i, x_{p+1} \rangle + \dots + k_m \langle x_i, x_m \rangle \geq 0$

จึงได้ว่า $k_1 \langle x_i, x_1 \rangle + k_2 \langle x_i, x_2 \rangle + \dots + k_p \langle x_i, x_p \rangle \leq 0$

จาก $k_j \geq 0$ สำหรับ $j = 1, 2, \dots, p$ โดยบทตั้ง 3.1.1 จะได้ว่า $\langle x_i, k_1 x_1 + k_2 x_2 + \dots + k_p x_p \rangle > 0$

บาง $j = 1, 2, \dots, p$ ซึ่งขัดแย้ง

ดังนั้น $k_j \leq 0$ ทุก $j = 1, 2, \dots, m$

#

เซตผลคูณภายในเป็นลบอาจจะเป็นอิสระเชิงเส้นหรือไม่เป็นอิสระเชิงเส้นก็ได้ แต่ถ้าไม่เป็นอิสระเชิงเส้นก็ไม่สามารถเพิ่มเวกเตอร์อีกหนึ่งเวกเตอร์ ซึ่งทำให้คงความเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบไว้ได้ดังทฤษฎีบท 3.1.1

ทฤษฎีบท 3.1.1 ให้ $A = \{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยในปริภูมิเวกเตอร์และเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ถ้า A ไม่เป็นอิสระเชิงเส้นแล้วจะไม่มีเวกเตอร์ x_{m+1} ซึ่ง $\langle x_i, x_{m+1} \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$

พิสูจน์ เนื่องจาก A ไม่เป็นอิสระเชิงเส้น จะมีจำนวนจริง $\alpha_i, i = 1, 2, \dots, m-1$ ไม่เป็นศูนย์ทั้งหมด ซึ่ง $x_m = \alpha_1 x_1 + \alpha_2 x_2 + \dots + \alpha_{m-1} x_{m-1}$

เนื่องจาก $\langle x_i, x_m \rangle = \langle x_i, \alpha_1 x_1 + \alpha_2 x_2 + \dots + \alpha_{m-1} x_{m-1} \rangle < 0$

ทุก $i = 1, 2, \dots, m-1$ ดังนั้น จากบทตั้ง 3.1.3 $\alpha_i < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m-1$

สมมุติว่า $\langle x_i, x_{m+1} \rangle < 0$ สำหรับ $i = 1, 2, \dots, m-1$

พิจารณา

$$\begin{aligned} \langle x_m, x_{m+1} \rangle &= \langle \alpha_1 x_1 + \alpha_2 x_2 + \dots + \alpha_{m-1} x_{m-1}, x_{m+1} \rangle \\ &= \alpha_1 \langle x_1, x_{m+1} \rangle + \alpha_2 \langle x_2, x_{m+1} \rangle + \dots + \alpha_{m-1} \langle x_{m-1}, x_{m+1} \rangle \\ &> 0 \end{aligned}$$

ดังนั้นไม่มีเวกเตอร์ x_{m+1} ซึ่ง $\langle x_i, x_{m+1} \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$

#

จากทฤษฎีบท 3.1.1 ทำให้เรามีสมบัติของเซตผลคูณภายในเป็นลบเพิ่มขึ้นอีก ดังบทแทรก 3.1.2, บทแทรก 3.1.3, บทแทรก 3.1.4 และบทแทรก 3.1.5

บทแทรก 3.1.2 ถ้า S เป็นเซตที่มีเซตย่อยแท้ที่ไม่เป็นอิสระเชิงเส้นแล้ว S ไม่เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

พิสูจน์

กรณีที่ 1) เซตย่อยแท้ที่ไม่เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ เห็นได้ชัดว่า S ไม่เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

กรณีที่ 2) เซตย่อยแท้เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ให้ S เป็นเซตที่มีเซตย่อยแท้เป็น S_1 ซึ่ง S_1 เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบและ ไม่เป็นอิสระเชิงเส้น

ดังนั้น จากทฤษฎีบท 3.1.1 จะได้ว่า จะไม่มีเวกเตอร์อื่นซึ่งไม่เป็นสมาชิกของ S_1 ซึ่งมีค่าผลคูณภายในเป็นลบกับสมาชิกของ S_1 จึงได้ว่าไม่มีสมาชิกของ S ซึ่งมีค่าผลคูณภายในเป็นลบกับสมาชิกของ S_1 (ซึ่งเป็นสมาชิกของ S ด้วย) ดังนั้น S ไม่เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ #

บทแทรก 3.1.3 เซตย่อยแท้ของเซตผลคูณภายในเป็นลบเป็นอิสระเชิงเส้น

พิสูจน์ จากบทแทรก 3.1.2 จะได้ว่าข้อความที่สมมูลกันคือ ถ้า S เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบแล้ว S ไม่มีเซตย่อยแท้ที่ไม่เป็นอิสระเชิงเส้น นั่นคือเซตย่อยแท้ของ S เป็นเซตอิสระเชิงเส้นทั้งหมด ดังนั้นเซตย่อยแท้ของเซตผลคูณภายในเป็นลบเป็นอิสระเชิงเส้น #

บทแทรก 3.1.4 ในปริภูมิเวกเตอร์มิติ n เซตผลคูณภายในเป็นลบจะมีอย่างมาก $n+1$ เวกเตอร์

พิสูจน์ ให้ S เป็นเซตย่อยในปริภูมิเวกเตอร์ มิติ n และ S มีสมาชิก $n+2$ เวกเตอร์ ดังนั้น S มีเซตย่อยแท้ที่มีสมาชิก $n+1$ เวกเตอร์ ซึ่งเซตที่มี $n+1$ เวกเตอร์ในปริภูมิมิติ n จะไม่เป็นอิสระเชิงเส้น จึงได้ว่า S มีเซตย่อยแท้ที่ไม่เป็นอิสระเชิงเส้น ดังนั้นจากบทแทรก 3.1.2 จะได้ว่า S ไม่เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ดังนั้น ในปริภูมิเวกเตอร์มิติ n เซตผลคูณภายในเป็นลบจะมีอย่างมาก $n+1$ เวกเตอร์ #

บทแทรก 3.1.5 ให้ $A = \{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตย่อยในปริภูมิเวกเตอร์และเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ แล้ว A เป็นอิสระเชิงเส้น ก็ต่อเมื่อมีจำนวนลบ $k_j, j = 1, 2, \dots, m$ ซึ่ง

$$\langle x_i, k_1x_1 + k_2x_2 + \dots + k_mx_m \rangle < 0$$

ทุก $i = 1, 2, \dots, m$

พิสูจน์ ให้ $A = \{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

ตอน 1 จาก บทตั้ง 3.1.2 (a)

ตอน 2 กำหนดให้ มีจำนวนลบ $k_j, j = 1, 2, \dots, m$

ซึ่ง $\langle x_i, k_1x_1 + k_2x_2 + \dots + k_mx_m \rangle < 0$ ทุก $i=1,2,\dots,m$

จึงได้ว่ามี $x_{m+1} = k_1x_1 + k_2x_2 + \dots + k_mx_m$ ซึ่ง $\langle x_i, x_{m+1} \rangle < 0$

ดังนั้นจากทฤษฎีบท 3.1.1 จะได้ว่า A เป็นอิสระเชิงเส้น

#

ถ้าเซตหรือเมทริกซ์ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบก็จะมีสมบัติดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ถ้าเพิ่มความไม่เป็นอิสระเชิงเส้นเข้าไปอีกก็จะทำให้เซตหรือเมทริกซ์มีสมบัติต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ดังทฤษฎีบท 3.1.2 และ 3.1.3

ทฤษฎีบท 3.1.2 ให้ $A = [a_1 \ a_2 \ \dots \ a_n]$ $a_i \in \mathbb{R}^n$ และ $\{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบและเป็นอิสระเชิงเส้นแล้ว $\text{Cone } A$ เป็นกรวยป้าน

พิสูจน์ ให้ $y \in (\text{Cone } A)^* \cap \text{Lin } A$

เมื่อ $(\text{Cone } A)^* = \{s \in \mathbb{R}^n : \langle s, x \rangle \leq 0 \ \forall x \in \text{Cone } A\}$

จาก $y \in \text{Lin } A$ จะได้ว่า $y = \alpha_1 a_1 + \alpha_2 a_2 + \dots + \alpha_n a_n$ $\alpha_i \in \mathbb{R}$

จาก $y \in (\text{Cone } A)^*$ ดังนั้น $\langle y, x \rangle \leq 0 \ \forall x \in \text{Cone } A$

ดังนั้น $\langle \alpha_1 a_1 + \alpha_2 a_2 + \dots + \alpha_n a_n, x \rangle \leq 0 \ \forall x \in \text{Cone } A$

เมื่อ $a_i \in A$ แล้วจะได้ว่า $a_i \in \text{Cone } A$

ดังนั้น $\langle \alpha_1 a_1 + \alpha_2 a_2 + \dots + \alpha_n a_n, a_i \rangle \leq 0 \ \forall a_i \in A$

เนื่องจาก $\{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ และ $\langle \alpha_1 a_1 + \alpha_2 a_2 + \dots + \alpha_n a_n, a_i \rangle \leq 0$

$\forall a_i \in A$ จึงได้ว่า $\alpha_i \leq 0 \ \forall i=1,2,\dots,n$

ดังนั้น $y \in -(\text{Cone } A)$ ดังนั้น $(\text{Cone } A)^* \cap \text{Lin } A \subset -\text{Cone } A$

จาก ทฤษฎีบท 2.5.3 จะได้ว่า $\text{Cone } A$ เป็นกรวยป้าน

#

ทฤษฎีบท 3.1.3 ให้ $A = [a_1 \ a_2 \ \dots \ a_n]$ $a_i \in \mathbb{R}^n$ A เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบและเป็นอิสระเชิงเส้น แล้ว

1. $\text{Cone } (A^*)^T$ เป็นกรวยแหลม
2. $(\text{Cone } A)^* \cap \text{Lin } A \subset -\text{Cone } A$
3. $(A^T A)^{-1} \geq 0$
4. $A^T A$ เป็นเมทริกซ์ทางเดียว

พิสูจน์ จากทฤษฎีบท 3.1.2 จะได้ว่า $\text{Cone } A$ เป็นกรวยป้าน และจากทฤษฎีบท 2.5.3 ก็จะได้ ข้อ 1 – 4 ตามลำดับ

เมื่อ A เป็นเมทริกซ์ซึ่งเขียนอยู่ในรูปของเมทริกซ์ย่อย ถ้า A เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบแล้วก็จะสามารถสรุปสมบัติของเมทริกซ์ย่อยของ A ได้ดังทฤษฎีบท 3.1.4, 3.1.5 และ 3.1.6

ทฤษฎีบท 3.1.4 ให้ $A = [A_1, a]$ เมื่อ A เป็น $n \times m$ เมทริกซ์, A_1 เป็น $n \times m_1$ เมทริกซ์, $a \in \mathbb{R}^n$ และ $m = m_1 + 1$ ถ้า A เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบแล้ว $A_1^T a < 0$

พิสูจน์ ให้ $A = [A_1, a]$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ เมื่อ

$$A = [a_1 \ a_2 \ \dots \ a_n] \ a_i \in \mathbb{R}^n, a \in \mathbb{R}^n$$

$$A_1^T = \begin{bmatrix} a_1^T \\ a_2^T \\ \vdots \\ a_{m_1}^T \end{bmatrix}$$

$$A_1^T a = \begin{bmatrix} a_1^T a \\ a_2^T a \\ \vdots \\ a_{m_1}^T a \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \langle a_1, a \rangle \\ \langle a_2, a \rangle \\ \vdots \\ \langle a_{m_1}, a \rangle \end{bmatrix} < 0$$

#

ทฤษฎีบท 3.1.5 ให้ $A = [A_1, a]$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ และเป็นอิสระเชิงเส้น
แล้วจะได้ว่า $(A_1^T A_1)^{-1} \geq 0$

พิสูจน์ จากที่กำหนดให้จะเห็นได้ว่า A_1 เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ และเป็นอิสระเชิงเส้น จากทฤษฎีบท 3.1.2 จะเห็นได้ว่า $\text{Cone } A_1$ เป็นกรวยป้าน และจากทฤษฎีบท 3.1.3 จะได้ว่า $(A_1^T A_1)^{-1} \geq 0$

#

ทฤษฎีบท 3.1.6 ให้ $A = [A_1, A_2]$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ และเป็นอิสระเชิงเส้น
แล้ว $A_1^+ A_2 \leq 0$

พิสูจน์ จากทฤษฎีบท 3.1.5 จะได้ว่า $(A_1^T A_1)^{-1} \geq 0$, $A_1^+ A_2 = (A_1^T A_1)^{-1} A_1^T A_2$
จะแสดงว่า $A_1^+ A_2 < 0$ ให้

$$A_1 = [a_1 \ a_2 \ \dots \ a_{m_1}]$$

$$A_2 = [b_1 \ b_2 \ \dots \ b_{m_2}] \quad m_1 + m_2 = m, \ a_i, b_i \in \mathbb{R}^n$$

$$A_1^+ A_2 = \begin{bmatrix} a_1^T \\ a_2^T \\ \vdots \\ a_{m_1}^T \end{bmatrix} [b_1, \dots, b_{m_2}]$$

$$= \begin{bmatrix} \mathbf{a}_1^T \mathbf{b}_1 & \mathbf{a}_1^T \mathbf{b}_2 & \cdots & \mathbf{a}_1^T \mathbf{b}_{m_2} \\ \mathbf{a}_2^T \mathbf{b}_1 & \mathbf{a}_2^T \mathbf{b}_2 & \cdots & \mathbf{a}_2^T \mathbf{b}_{m_2} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \mathbf{a}_{m_1}^T \mathbf{b}_1 & \mathbf{a}_{m_1}^T \mathbf{b}_2 & & \mathbf{a}_{m_1}^T \mathbf{b}_{m_2} \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} \langle \mathbf{a}_1, \mathbf{b}_1 \rangle & \langle \mathbf{a}_1, \mathbf{b}_2 \rangle & \cdots & \langle \mathbf{a}_1, \mathbf{b}_{m_2} \rangle \\ \langle \mathbf{a}_2, \mathbf{b}_1 \rangle & \langle \mathbf{a}_2, \mathbf{b}_2 \rangle & \cdots & \langle \mathbf{a}_2, \mathbf{b}_{m_2} \rangle \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \langle \mathbf{a}_{m_1}, \mathbf{b}_1 \rangle & \langle \mathbf{a}_{m_1}, \mathbf{b}_2 \rangle & \cdots & \langle \mathbf{a}_{m_1}, \mathbf{b}_{m_2} \rangle \end{bmatrix} < 0$$

ดังนั้น $\mathbf{A}_1^+ \mathbf{A}_2 \leq 0$

#

ความเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบเป็นเงื่อนไขที่สำคัญมากซึ่งจะทำให้ระบบสมการเชิงเส้น $\mathbf{Ax}=\mathbf{b}$ และ $\mathbf{Ax}=0$ มีคำตอบที่เป็นบวก ซึ่งแสดงไว้ในทฤษฎีบท 3.2.1 และ 3.2.2 ตามลำดับ

เงื่อนไขในการพิจารณาคำตอบที่เป็นบวกของระบบสมการเชิงเส้น

ความเป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบเป็นเงื่อนไขที่สำคัญมากซึ่งจะทำให้ระบบสมการเชิงเส้น $\mathbf{Ax}=\mathbf{b}$ และ $\mathbf{Ax}=0$ มีคำตอบที่เป็นบวก ซึ่งแสดงไว้ในทฤษฎีบท 3.2.1 และ 3.2.2 ตามลำดับ

ทฤษฎีบท 3.2.1 ให้ $\mathbf{A}$ เป็น $m \times n$ เมทริกซ์ , $\mathbf{b} \in \mathbb{R}^m$ ถ้าเมทริกซ์ $[\mathbf{A}, -\mathbf{b}]$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ แล้วระบบสมการเชิงเส้น $\mathbf{Ax}=\mathbf{b}$ มีคำตอบเป็นบวก

พิสูจน์ ให้ $\mathbf{A} = [\mathbf{a}_1 \ \mathbf{a}_2 \ \dots \ \mathbf{a}_n]$ $\mathbf{a}_{n+1} = -\mathbf{b}$

$\{\mathbf{a}_1, \mathbf{a}_2, \dots, \mathbf{a}_n, \mathbf{a}_{n+1}\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ดังนั้น $\{\mathbf{a}_1, \mathbf{a}_2, \dots, \mathbf{a}_n\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ จาก $\mathbf{Ax}=\mathbf{b}$ จะได้ $x_1\mathbf{a}_1 + x_2\mathbf{a}_2 + \dots + x_n\mathbf{a}_n = -\mathbf{a}_{n+1}$

และจะได้ว่า $\langle \mathbf{a}_i, -\mathbf{a}_{n+1} \rangle = -\langle \mathbf{a}_i, \mathbf{a}_{n+1} \rangle > 0$ ทุก $i=1, 2, \dots, n$

จาก บทแทรก 3.1.1 จะได้ว่า $x_i > 0$ ทุก $i=1, 2, \dots, n$

ดังนั้น ระบบสมการเชิงเส้น $\mathbf{Ax}=\mathbf{b}$ มีคำตอบเป็นบวก

#

ทฤษฎีบท 3.2.2 ให้ $\mathbf{A}$ เป็น $m \times n$ เมทริกซ์ $m < n$ ถ้า $\mathbf{A}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ แล้วระบบสมการเชิงเส้น $\mathbf{Ax}=0$ มีคำตอบเป็นบวก

พิสูจน์ ให้ $\mathbf{A} = [\mathbf{a}_1 \ \mathbf{a}_2 \ \dots \ \mathbf{a}_n]$ และ $\{\mathbf{a}_1, \mathbf{a}_2, \dots, \mathbf{a}_n\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ ดังนั้น $\{\mathbf{a}_1, \mathbf{a}_2, \dots, \mathbf{a}_{n-1}\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบจาก $\mathbf{Ax}=0$ จะได้

$x_1\mathbf{a}_1 + x_2\mathbf{a}_2 + \dots + x_n\mathbf{a}_n = 0$ ให้ $x_n = 1$ ดังนั้น $-\mathbf{a}_n = x_1\mathbf{a}_1 + x_2\mathbf{a}_2 + \dots + x_{n-1}\mathbf{a}_{n-1}$

และ $\langle a_i, -a_n \rangle = -\langle a_i, a_n \rangle > 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, n-1$

ดังนั้นจากบทแทรก 3.1.1 จะได้ $x_i > 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, n-1$

นั่นคือ ระบบสมการเชิงเส้น $Ax = 0$ มีคำตอบเป็นบวก

#

จากระบบสมการเชิงเส้น $Ax = b$ ถ้า $A^{-1} \geq 0$ และ $b \geq 0$ ก็จะทำให้ระบบสมการมีคำตอบที่ไม่เป็นลบ ซึ่งมีเงื่อนไขหลายเงื่อนไขที่ทำให้ $A^{-1} \geq 0$ ทฤษฎีบทต่อไปนี้เป็นการแสดงเงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งรวบรวมมาจากงานวิจัยที่ทำให้ $A^{-1} \geq 0$ และ ทำให้ระบบสมการ $Ax = b$ มีคำตอบไม่เป็นลบในที่สุด

ทฤษฎีบท 3.2.3 ให้เมทริกซ์ $A \in \hat{A}$ และ $b \geq 0$ เป็นเวกเตอร์สคัลาร์ ถ้า

1. A^{-1} มี และ $A^{-1} \geq 0$ หรือ

2. $A = \lambda_0 I - B$ สำหรับบางเมทริกซ์ B ที่ไม่เป็นลบ และ $\lambda_0 > \rho$ เมื่อ ρ เป็นค่า

ลักษณะเฉพาะที่มากที่สุดของ B หรือ

3. ค่าลักษณะเฉพาะที่เป็นจำนวนจริง ของ A เป็นบวก หรือ

4. ทุกไมเนอร์मुखสำคัญของ A เป็นบวก หรือ

5. ทุกไมเนอร์मुखสำคัญนำของ A เป็นบวก หรือ

6. มีเวกเตอร์ $x > 0$ ซึ่ง $Ax > 0$ หรือ

7. ถ้า $B \in \hat{A}$ และ $B \geq A$ แล้ว B^{-1} มี หรือ

8. มีเมทริกซ์แยงมุม $D \in \hat{A}$ ซึ่ง $ADe > 0$ เมื่อ e เป็นเวกเตอร์ ซึ่งทุกส่วนประกอบ

เป็น 1 หรือ

9. มีเมทริกซ์แบบสามเหลี่ยมล่าง T_0 และเมทริกซ์แบบสามเหลี่ยมบน T_1 ซึ่ง

$T_0, T_1 \in \hat{A}$ ทุก ไมเนอร์मुखสำคัญนำ ของ T_0 และ T_1 เป็นบวก และ $A = T_0 \times T_1$ หรือ

10. A เป็นเมทริกซ์เชิงสามเหลี่ยมด้านบน หรือ

11. A เป็นเมทริกซ์เชิงสามเหลี่ยมด้านล่าง หรือ

12. $A = \begin{bmatrix} B & E \\ 0 & D \end{bmatrix}$ เมื่อ B, D เป็น เอ็ม-เมทริกซ์ หรือ

13. $A = \begin{bmatrix} 1 & v^T \\ u & B \end{bmatrix}$ เมื่อ B เป็นเมทริกซ์ไม่เอกฐาน $u, v \leq 0$ เป็นเวกเตอร์สคัลาร์

ซึ่ง $v^T B^{-1} u < 1$ และ $(B - uv^T)$ เป็น เอ็ม-เมทริกซ์ หรือ

14. A เป็นเมทริกซ์ถูกข่มโดยแนวทแยงมุม หรือ

15. A ลดทอนไม่ได้ และ $a_{ii} \geq \sum_{j=1, j \neq i}^n |a_{ij}|$, $i = 1, 2, \dots, n$ โดยที่ $a_{ii} = \sum_{j=1, j \neq i}^n |a_{ij}|$

สำหรับ บาง i แล้วระบบสมการ $Ax = b$ มีคำตอบที่ไม่เป็นลบ

พิสูจน์ เนื่องจากว่าจากทฤษฎีบท 2.4.4 , ทฤษฎีบท 2.5.1, บทแทรกของทฤษฎีบท 2.5.1 และทฤษฎีบท 2.5.2 จะได้ว่าเงื่อนไขข้อ 1 – 15 (เงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่ง) ทำให้ A เป็น เอ็ม-เมทริกซ์ ซึ่งมี $A^{-1} \geq 0$ และจาก $b \geq 0$

ดังนั้น $x = A^{-1}b \geq 0$ จึงทำให้ระบบสมการ $Ax = b$ มีคำตอบที่ไม่เป็นลบ #

ที่กล่าวมาแล้วเป็นการแสดงถึงสมบัติต่าง ๆ ของเซตผลคูณภายในเป็นลบต่อไปจะเป็น การแสดงวิธีการสร้างเซตผลคูณภายในเป็นลบซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 2 วิธี

การสร้างเซตผลคูณภายในเป็นลบ

วิธีที่ 1 สร้างจากเซตผลคูณภายในเป็นลบที่มีอยู่แล้ว โดยใช้บทตั้ง 3.1.2(b) เริ่มจาก

1. มี $A = \{a_1, a_2, \dots, a_m\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบและเป็นอิสระเชิงเส้น
2. หาค่า k_i จากระบบสมการ $\langle a_i, k_1 a_1 + k_2 a_2 + \dots + k_m a_m \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$
3. ให้ $a_{m+1} = k_1 a_1 + k_2 a_2 + \dots + k_m a_m$ จะได้เซตใหม่คือ $\{a_1, a_2, \dots, a_{m+1}\}$

ทฤษฎีบทต่อไปเป็นการยืนยันว่าเซตที่เราสร้างได้จากวิธีที่ 1 เป็นเซตผลคูณภายใน

เป็นลบ

ทฤษฎีบท 3.3.1 เซตที่ได้จากวิธีที่ 1 เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

พิสูจน์ จาก $A = \{a_1, a_2, \dots, a_m\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบและเป็นอิสระเชิงเส้น

ดังนั้นจากบทตั้ง 3.1.2(b) จะได้ว่ามี $k_i < 0$ ซึ่งทำให้ $\langle a_i, k_1 a_1 + k_2 a_2 + \dots + k_m a_m \rangle < 0$

ทุก $i = 1, 2, \dots, m$ ให้ $a_{m+1} = k_1 a_1 + k_2 a_2 + \dots + k_m a_m$

จึงได้ว่า $\langle a_i, a_{m+1} \rangle < 0$ ทุก $i = 1, 2, \dots, m$

จาก $\{a_1, a_2, \dots, a_m\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ จะได้ว่า $\langle a_i, a_j \rangle < 0$

ทุก $i \neq j, i, j = 1, 2, \dots, m$ ดังนั้น $\langle a_i, a_j \rangle < 0$ ทุก $i \neq j, i, j = 1, 2, \dots, m+1$

จึงได้ว่า $\{a_1, a_2, \dots, a_{m+1}\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

#

วิธีที่ 2 สร้างจากเซตเชิงตั้งฉากปกติ

1. มี $S = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ เป็นเซตเชิงตั้งฉากปกติ $a_i \in R^m$ โดยที่ $m \geq n$

2. หา $u_1, u_2, \dots, u_{n+1}$ จาก

$$u_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}, u_2 = \begin{bmatrix} 1/2 \\ -1 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}, u_3 = \begin{bmatrix} 1/4 \\ 1/2 \\ -1 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}, \dots, u_n = \begin{bmatrix} (1/2)^{(n-1)} \\ (1/2)^{(n-2)} \\ \vdots \\ 1/2 \\ -1 \end{bmatrix} \text{ และ } u_{n+1} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ \vdots \\ 1 \end{bmatrix}$$

จะเห็นได้ว่า $\{u_1, u_2, \dots, u_{n+1}\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

3. หาเมทริกซ์ P จาก $P = [a_1 \ a_2 \ \dots \ a_n]$ เป็นเมทริกซ์เชิงตั้งฉาก

4. ให้ $v_i = Pu_i \quad i=1, 2, \dots, n+1$ จึงได้เซต $\{v_1, v_2, \dots, v_{n+1}\}$

ในการทำงานเดียวกับวิธีที่ 1 คือทฤษฎีบทต่อไปเป็นการยืนยันว่าเซตที่เราสร้างได้จากวิธีที่ 2 เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

ทฤษฎีบท 3.3.2 เซตที่ได้จากวิธีที่ 2 เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

พิสูจน์ จากวิธีที่ 2 จะเห็นได้ว่า $\{u_1, u_2, \dots, u_{n+1}\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

ดังนั้น $\langle u_i, u_j \rangle < 0, i \neq j$ จาก $v_i = Pu_i, i=1, 2, \dots, n+1$ เมื่อ P เป็นเมทริกซ์เชิงตั้งฉากจะได้ว่า

$$\begin{aligned} \langle v_i, v_j \rangle &= \langle Pu_i, Pu_j \rangle \\ &= \langle u_i, u_j \rangle \\ &< 0, i \neq j \end{aligned}$$

ดังนั้น $\{v_1, v_2, \dots, v_{n+1}\}$ เป็นเซตผลคูณภายในเป็นลบ

#

การสร้างเซตผลคูณภายในเป็นลบมีอยู่ด้วยกัน 2 วิธี ดังที่ได้นำเสนอไปแล้ว ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสะดวกและเหมาะสมของผู้ใช้